

1 PÄLKÄNEEN VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

1.1 Toimintakertomus

Pälkäneen vesihuoltolaitos on kirjanpidollinen taseyksikkö, joka on eriytetty kunnan kirjanpidossa. Taseyksikkö noudattaa tasejatkuvuutta ja se pidetään talousarviossa kunnan muiden tehtävien yhteydessä. Vesihuoltolaitos kattaa toimintansa kulut ja investoinnit toiminnasta saatavilla tuloilla ja liittymismaksuilla.

Vesihuoltolaitos on palveluntuottaja, joka huolehtii vedenotosta, talousveden jakelusta sekä jätevesien viemäroinnistä ja puhdistuksesta. Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on turvata kuntalaisille hyvä ja laadukas juomavesi sekä varmistaa ympäristön puhtaus laadukkaalla puhdistamotoiminnalla.

Toimintaa ja seurataan jatkuvan omavalvonnan lisäksi ulkopuolisen viranomaisen valvonnalla. Talousveden tulee täyttää vuoden jokaisena hetkenä terveydensuojelulain ja talousvesiasetuksen mukainen laatu. Jätevesien käsittely tulee toteuttaa ympäristön- ja vesiensuojelulakien mukaisesti (kaikkiaan toimintaa ohjaavia lakeja ja asetuksia on 14, joiden lisäksi useita säädöksiä).

Pälkäneen vesihuoltolaitoksen seurantamittauksissa asetusten ja lainsäädännön edellyttämät tavoitteet toteutuivat kokonaisuudessaan vaatimusten mukaisina.

Talous ja merkittävät poikkeamat talousarviossa

Talouden osalta vesihuoltolaitoksen myyntituotot olivat 1 396 918 euroa (alv 0 %).

Vesihuoltolaitoksen tilikausi sujui taloudellisesti hyvin. Toimintatuotot jäivät niukasti tavoitteestaan 1,2 %, kulut alittuivat 8,9 %. Kokonaisuutena toimintakate oli 14,2 % talousarviota parempi. Tilikauden tulos parani noin 133 000 euroa 2024 vuoteen verrattuna.

Taloutta rasittaa vahvasti edellisten vuosien investoinnit, suurimpana Tommolan jätevedenpuhdistamo sekä rakennetut verkostot, joihin ei ole saatu liittyjiä ennakoidun mukaisesti. Vesihuoltolaitokset poistot edellisten vuosien investoinneista oli 621 207 euroa. Talouden tasapainottamiseksi ja tulevien vuosien ylläpitokulujen varautumiseksi lautakunta päätti korottaa hintoja 1.3.2026 alkaen viidellä prosentilla.

1.1.1 Hallinto ja organisaatio

Pälkäneen vesihuoltolaitos on kunnan omistama vesihuoltolaitos ja kuuluu osaksi Pälkäneen kuntaa. Vesihuoltolaitoksen asiat päätetään Pälkäneen kunnan teknisessä lautakunnassa ja vesihuoltolaitos on osa teknisen toimen yksikköä.

Henkilöstö

Vesihuoltolaitoksella on vesihuollon työnjohtaja ja kaksi vesihuoltolaitoksen hoitajaa. Vesihuoltolaitoksen johtajana toimii tekninen johtaja. Lisäksi vesihuoltolaitokselle palveluita tuottivat kunnallistekniikan insinööri ja tekninen sihteeri.

Vesihuoltolaitoksen toiminta edellyttää ympärivuorokautista päivystystä. Oman henkilökunnan lisäksi päivystyspalvelua hankitaan ostopalveluna.

1.1.2 Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa

Vesihuoltolaitos sai uusia asiakkaita 7 kpl. Maksut pysyivät ennallaan vuoden 2025 ajan. Toimintaan ei muutoin liittynyt olennaisia muutoksia.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Mittari	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Ulkoiset toimintamenot/ asukas	150	156	160	147

Toiminnalliset luvut

	2022	2023	2024	2025
Liikevaihto (euroa)	1 337 639	1 364 028	1 347 687	1 489 835*
Toimintakulut (euroa)	-784 130	-959 284	-970 778	-906 600*
Verkostoon liitetyt kiinteistöt (kpl)	1 906	1936	1994	2001
Laskutus (m³)				
- Vesi	227 082	222 870	225001	227954
- Jätevesi	179 774	176 390	175315	176745

Toiminnan tunnuslukutaulukko

*2025 vuoden osalta huomioitu myös vesilaitoksen sisäiset myynnit ja toimintakulut

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vesilaitos								
Laskutettu talousvesimäärä m3	218 424	221 409	225 147	231 896	227 082	222 870	225001	227954
Talousveden käyttömaksu €/m3 (alv0%)	2,01	2,01	2,01	2,01	2,01	2,01	2,21	2,21
Viemärlaitos								
Laskutettu jätevesimäärä m3	182 414	179 672	177 208	181 561	179 774	176 390	175315	176745
Jäteveden käyttömaksu €/m3 (alv 0%)	2,96	2,96	2,96	2,96	2,96	2,96	3,26	3,26

Myydyt vesimäärät

1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Verkosto

Vuoden 2026 talousarviossa sekä vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaan sisältyy merkittävimpana investointina Vohlisaaren kunnallistekniikan rakentaminen. Tulevien vuosien osalta merkittävä hanke on Kankaanmaan uuden teollisuusalueen vesihuolto.

Kinnalan vedenottamon rakennuksen peruskunnostus ja Tommolan vanhan jätevedenpuhdistamon katon kunnostustyöt ovat edessä lähivuosina.

Luopioisten jätevedenpuhdistamon (1991) elinkaaritarkastelu ja mahdollisen siirtoviemäriin selvitys on hyvä tehdä ennakkoselvityksenä. Tarve töille on kymmenen vuoden sisällä.

Talouden osalta vesihuoltolaitoksen tulee pitkällä aikavälillä saavuttaa tasapaino tuottojen ja kulujen suhteen.

1.1.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä vesilaitoksen muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävin toimintariski liittyy talousveden puhtauteen ja sitä kautta ihmisten terveyteen ja elintarviketeollisuuden toimintaan. Verkoston ikääntyminen tulee olemaan yksi verkoston merkittävimmistä riskeistä talousveden puhtauteen, seuraavaksi merkittävin riski tulee olemaan pohjaveden saastuminen.

Pälkäneen pohjavesialueilla on merkittävästi maanottoa ja maanotosta on tullut suuri riski alueen pohjavesille.

Lisäksi Pälkäneen pohjavesille merkittävä riski on VT12-tie. Lisäksi VT12 alueella kulkeva liikenne ja varsinkin vaarallista kemikaalia sisältävä kuljetus on aina riski pohjavedelle ja pohjaveden laadulle.

Jäteveden joutuminen pohjaveteen tai jätevedenpumppauksen tai puhdistamon toimintahäiriö saattaa aiheuttaa myös merkittävän riskin. Jätevedenpumppauksen tai puhdistamon toimintahäiriö saattaa aiheuttaa vesistöjen saastumisen ja sitä kautta suuren ihmismassan sairastumisen esimerkiksi uimavedestä.

Jäteveden joutuminen pohjaveteen on epätodennäköistä ja vaatisi pitkään jatkuneen ongelman verkostossa tai pumppaamossa, mutta pohjaveteen joutuessaan aiheuttaisivat merkittävät ongelmat ihmisten terveydelle ja talousvettä toimittavalle laitokselle. Kaikissa toteutuvissa onnettomuuksissa ovat mukana myös taloudelliset tappiot.

Jätepuhdistamoiden lietteen kuivatus tapahtuu yhden kuivaimen varassa. Tommolaan olisi harkittava uuden kuivaamon rakentamista.

Henkilöstö. Vesihuoltolaitoksen toiminta ja ylläpito vaatii erikoisosaamista laitoksen työntekijöiltä. Kolmen työntekijän muodostaessa henkilöstön on riskinä pitkä poissaolo tai muu este. Myös ulkopuolisilta ostettu päivystyspalvelu muodostaa riskin, kun olosuhteet tai paikat ei välttämättä ole tuttuja.

Talouden tilanne pitkällä aikavälillä on huolestuttava, vaikkakin tilanne on kohentumaan päin. Vesimaksujen taksan tarkastaminen ja korottaminen tulee toteuttaa pitkällä aikavälillä siten, että tasapaino talouden osalta saavutetaan. Toiminnan kulujen karsiminen on käytännössä mahdotonta, ilman että riskeerataan toimintaan liittyviä lakien- ja asetusten edellyttämää toimintatapaa.

Ympäristöyksikön ohjelmassa vv. 2025–26 on pohjavesien suojelusuunnitelman laatiminen. Suunnitelmaan yhteydessä tarkastellaan pohjavesien hallintaa tarkemmin.

1.1.5 Tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

Selonteko sisäisen valvonnan, riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä on kunnan varsinaisen tilinpäätöksen yhteydessä.

Ympäristötekijät

Jätevedenpuhdistuksessa ja vedenhankinnassa toimitaan ympäristöluvan ehtojen mukaisesti. Talousveden laatua tutkitaan Pälkäneen kunnan vesihuoltolaitoksen talousveden valvontaohjelman mukaisesti. Jätevedenpuhdistamoiden toimintaa valvotaan ympäristölupien mukaisesti. Juomavedelle annetut määräykset saavutettiin vuoden jokaisena ajankohtana ja jätevedenpuhdistamoiden toiminta oli ympäristöluvan mukaista. Pumppaamoiden toimintaa valvotaan kaukovalvonnalla ja pumppaamot kierretään viikoittain.

1.1.6 Esitys tilikauden 2025 tuloksen käsittelystä

Tilikauden tuloksen -114 166,88 euroa käsittelystä esitetään seuraavaa:

- Tuloutetaan aikaisemmin tehtyjä poistoeroja 9 274,20 euroa
- Tilikauden alijäämä -104 892,68 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli- / alijäämätilille.

1.2 Talousarvion toteutuminen

1.2.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

TOIMIELIN: tekninen lautakunta
TOIMIALA: vesihuoltolaitos
TILIVELVOLLINEN: tekninen johtaja

Kuntastrategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
KESTÄVÄ KEHITYS: <i>Kunta toimii sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.</i>	Vesihuoltolaitoksen talous on tasapainossa pitkällä aikavälillä	Uuden vesihuoltolain (voimaan 1.1.2026?) mukainen omaisuudenhallintasuunnitelma on laadittu.	Kyllä / Ei		Ei toteutunut. Toteutetaan vuonna 2026.
KESTÄVÄ KEHITYS: <i>Kunta toimii sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.</i>	Toiminnassa tavoitellaan ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja	Toiminta-alueiden päivitys aloitetaan soveltaen uuden vesihuoltolain mukaista ohjeistusta. Suunnitelma viedään luonnosvaiheeseen.	Toiminta-alueiden luonnossuunnitelmat ovat valmiit (K/E).		Ei toteutunut. Toteutetaan vuonna 2026. Tavoitteet liittyvät toisiinsa.

Tuloslaskelma, ulkoinen

Vesihuoltolaitos	TP 2024	TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama (€)	Poikkeama-%
TOIMINTATUOTOT	1 347 687	1 421 000		1 421 000	1 403 906	17 094	98,80 %
Myyntituotot	1 351 732	1 419 500		1 419 500	1 396 918	22 582	98,41 %
Tuet ja avustukset	-4 045				827	-827	
Muut toimintatuotot		1 500		1 500	6 161	-4 661	410,72 %
TOIMINTAKULUT	-970 778	-981 595		-981 595	-901 931	-79 664	91,88 %
Henkilöstökulut	-194 159	187 129		187 129	-204 427	17 298	109,24 %
Palvelujen ostot	-416 990	432 700		432 700	-400 835	-31 865	92,64 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-357 641	-347 050		-347 050	-285 986	-61 064	82,40 %
Muut toimintakulut	-1 988	-14 716		-14 716	-10 683	-4 033	72,59 %
TOIMINTAKATE	376 909	439 405		439 405	501 975	-62 570	114,24 %

Toimialan käyttötalouden sitovuustaso kunnanvaltuustoon nähden on merkattu sinisellä (ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakate). Toimintakate ylittyi 62.570 eurolla.

1.2.2 Vesihuoltolaitoksen talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
Liikevaihto	1 478 606,00	0,00	1 478 606,00	1 482 847,05	4 241,05	0,29%
Liiketoiminnan muut tuotot	1 500,00	0,00	1 500,00	6 988,12	5 488,12	365,87%
Materiaalit ja palvelut	-785 622,97	0,00	-785 622,97	-691 489,68	94 133,29	-11,98%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-347 050,00	0,00	-347 050,00	-285 985,62	61 064,38	-17,60%
Palvelujen ostot	-438 572,97	0,00	-438 572,97	-405 504,06	33 068,91	-7,54%
Henkilöstökulut	-187 128,90	0,00	-187 128,90	-204 427,22	-17 298,32	9,24%
Poistot ja arvonalentumiset	-653 737,27	0,00	-653 737,27	-621 207,40	32 529,87	-4,98%
Suunnitelman mukaiset poistot	-653 737,27	0,00	-653 737,27	-621 207,40	32 529,87	-4,98%
Liiketoiminnan muut kulut	-14 716,16	0,00	-14 716,16	-10 682,84	4 033,32	-27,41%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-161 099,30	0,00	-161 099,30	-37 971,97	123 127,33	-76,43%
Rahoitustuotot ja -kulut		0,00		-76 194,91	-76 194,91	
Muut rahoitustuotot		0,00		2 903,28	2 903,28	
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut		0,00		-13 162,67	-13 162,67	
Muille maksetut korkokulut		0,00		-1 734,02	-1 734,02	
Korvaus peruspääomasta		0,00		-64 201,50	-64 201,50	
Muut rahoituskulut		0,00			0,00	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-161 099,30	0,00	-161 099,30	-114 166,88	46 932,42	-29,13%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-161 099,30	0,00	-161 099,30	-114 166,88	46 932,42	-29,13%
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	9 273,96	0,00	9 273,96	9 274,20	0,24	0,00%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-151 825,34	0,00	-151 825,34	-104 892,68	46 932,66	-30,91%

1.3 Tilinpäätöslaskelmat

1.3.1 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	1-12/2025	1-12/2024
Liikevaihto	1 482 847,05	1 411 440,81
Liiketoiminnan muut tuotot	6 988,12	-4 044,77
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-285 985,62	-357 640,92
Palvelujen ostot	-405 504,06	-422 909,80
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-157 826,88	-164 226,38
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-42 080,54	-26 068,15
Muut henkilösivukulut	-4 519,80	-3 864,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-621 207,40	-611 615,12
Liiketoiminnan muut kulut	-10 682,84	-1 988,06
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-37 971,97	-180 917,25
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 903,28	3 631,05
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-13 162,67	-21 737,96
Muille maksetut korkokulut	-1 734,02	1 783,71
Korvaus peruspääomasta	-64 201,50	-80 251,87
Muut rahoituskulut	-76 194,91	-1,60
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-114 166,88	-277 493,92
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-114 166,88	-277 493,92
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	9 274,20	9 274,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-104 892,68	-268 219,81

VESIHUOLTOLAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-4,42	-11,40
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,63	45,80
Voitto, %	-7,70	-19,66

1.3.2 Vesihuoltolaitoksen tase

VASTAAVAA	1-12/2025	1-12/2024	VASTATTAVAA	1-12/2025	1-12/2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 448 674,55	8 827 914,27	A OMA PÄÄOMA	-2 137 556,02	-2 032 663,34
I Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00	I Peruspääoma	1 605 037,46	1 605 037,46
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-3 637 700,80	-3 369 480,99
II Aineelliset hyödykkeet	8 443 074,55	8 822 314,27	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-104 892,68	-268 219,81
1. Maa- ja vesialueet	183 080,17	183 080,17	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	8 261,59	17 535,79
2. Rakennukset	2 318 179,73	2 566 004,89	1. Poistoero	8 261,59	17 535,79
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 906 840,25	6 010 991,23	E VIERAS PÄÄOMA	10 943 688,57	10 975 667,17
4. Koneet ja kalusto	11 111,26	15 854,08	I Pitkäaikainen	4 899 562,37	5 095 634,37
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	23 863,14	46 383,90	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	533 350,00	796 682,00
III Sijoitukset	5 600,00	5 600,00	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	29 348,00	29 348,00
4. Muut saamiset	5 600,00	5 600,00	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	4 336 864,37	4 269 604,37
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	365 719,59	132 625,35	II Lyhytaikainen	6 044 126,20	5 880 032,80
II Saamiset	365 719,59	132 625,35	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 223 326,00	1 059 994,00
Lyhytaikaiset saamiset	365 719,59	132 625,35	3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	875 800,97	1 242 694,99
1. Myyntisaamiset	365 084,19	114 280,61	6. Saadut ennakot	1 366,35	423,52
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00	7. Ostovelat	66 198,21	81 731,47
4. Muut saamiset	0,00	18 229,35	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	3 641 559,27	3 316 308,08
5. Siirtosaamiset	635,40	115,39	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	88 070,90	52 195,44
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00	10. Siirtovelat	147 804,50	126 685,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>8 814 394,14</u>	<u>8 960 539,62</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>8 814 394,14</u>	<u>8 960 539,62</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	-24,16	-22,49
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	734,47	779,83
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	-3 743	-3 368
Lainakanta 31.12., 1 000 €	2 632	3 099
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €	2 632	3 099
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

1.3.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	1-12/2025		1-12/2024	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-37 971,97		-180 917,25	
Poistot ja arvonalentumiset	621 207,40		611 615,12	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-76 194,91		-96 576,67	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	507 040,52	0,00	334 121,20
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-241 967,68	-241 967,68	-278 175,99	-278 175,99
Toiminnan ja investointien rahavirta		265 072,84		55 945,21
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-100 000,00		-100 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-366 894,02		-500 902,96	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-466 894,02	0,00	-600 902,96
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Saamisten muutos	-233 094,24		-27 568,59	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	325 251,19		349 996,20	
Korottomien velkojen muutos	109 664,23	201 821,18	222 530,14	544 957,75
Rahoituksen rahavirta		-265 072,84		-55 945,21
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 €)	846	632
Investointien tulorahoitus, %	209,55	120,11
Laskennallinen lainanhoitokate	1,52	0,85
Lainanhoitokate	4,54	3,92
Kassan riittävyys, pv	0,00	0,00
Quick ratio	0,06	0,02
Current ratio	0,06	0,02